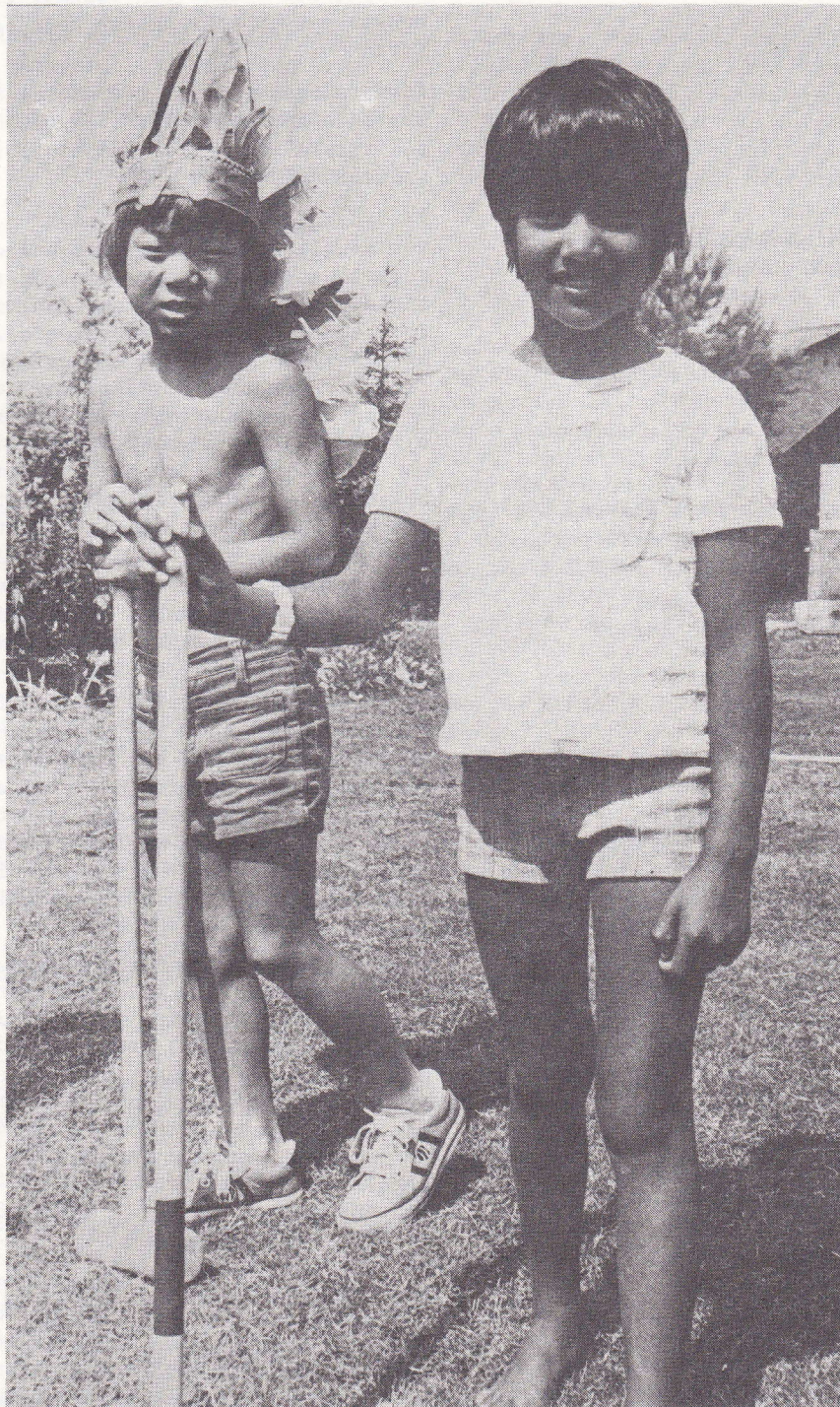

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ÅRGANG 2, JANUAR 1978, NR. 1

Godt Nytår 1978.

Et år med mange aktiviteter er gået og et nyt, der formentlig bringer ligeså mange opgaver står næsten helt og ubrugt foran os.

Lovforslaget var vor største og mest arbejdskrævende indsats i 1977, og vi må så stå vore politikere bi i deres indsats for at få den vedtaget på tinge.

Vi synes fortsat, at det må være en menneske- ret at blive vurderet, hvis man ønsker at forsøge at adoptere et barn. Og vi synes ikke faste retningslinier alene kan være afgørende for, om man må adoptere eller ej. Alt mens diskussionen holder på kommer nye resultater frem, f. eks. den detaile, der hedder overvagt og som blandt adoptanter er omgivet af stor mystik. Som det fremgår andetsteds i bladet kan vi notere, at der nu findes danske tal til belysning af problemet som nævnet og befolkning- en kan rådføre sig med i tvivlstilfælde. Dødeligheden blandt de mere end 45 % overvægtige varnepligtige var 159 % af den forventede. I den grønne betænkning anføres dødeligheden på 200 %, det dobbelte af det sædvanlige som værende væsentlig for bedømmelsen. Med den i den refererede undersøgelse påviste faldende tendens for dødelighed hos overvægtige indenfor under- søgelsesperioden og det forhold at undersøgelsen kun omfatter mænd, som har en større dødelighed end kvinder ligeledes taget i betragtning, er vi måske på vej derhen at fedmeoverdødeligheden ligger indenfor de i betænkning III satte græn- ser. Formentlig ligger overdødeligheden ved fedme lavere end den som forårsages af cigaretrykning.

Andetsteds i bladet fremkommer nogle betragtninger over årsagerne til, at adoptivforældre og andre får revet visse mindre flatterende handlinger i næsen, som f. eks. børnemishandlinger, jfr. Politiken, 7. november 1977. Vi nævner, at f. eks. erfaringer med adopterede børn fra Tyskland kan være årsagen. At dette ikke er tilfældet er jo netop bevist i den så ofte nævnte under- søgelse af Socialforskningsinstituttet ved Vita Pruzan, idet 92 af de i undersøgelsen 168 børn er fra Tyskland, og dem gik det jo som bekendt godt. Denne undersøgelse viser jo netop, at de tyske mulatbørn ikke længere skal have skylden for angstelsen ved adoption af børn af andre racer, som måske især børnepsykiaterne nærer udfra deres egne erfaringer baseret på ganske få tilfælde fra den kliniske praksis. Denne skepsis overfor adoption må altså have andre rødder, som det er vor opgave at finde og aflive, hvis de ikke er reelle.

GSM

ADOPTION og SAMFUND

Formand:

Læge Leif Ipsen, Lindenbergvej 87,
9200 Ålborg SV, tlf. 08 18 29 90

Næstformand:

Konsulent Erik Heine Nyfeldt,
Venedigvej 11, 2300 København S
tlf. 01 58 29 97

Kasserer:

Assurandør Benth Reno Larsen,
Møgelbjergvej 74, 9310 Vodskov
tlf. 08 29 40 92

Bestyrelsesmedlemmer iøvrigt:

Socialrådgiver Gerda Skovmand Madsen,
Nordre Ringvej 9, 8850 Bjerringbro
tlf. 06 68 27 61

Socialrådgiver Elisabeth Aagaard
Pedersen, Fenrisvej 65, 8210 Aarhus
tlf. 06 15 12 16

Poul Skov Kristensen,
Egevænget 48, 8310 Tranbjerg
tlf. 06 29 31 09

Suppleanter:

Asbjørn Bjerre, højskolelærer,
Herning Højskole, Birk, 7400 Herning
tlf. 07 22 32 92

Steen Pedersen, Vibeengen 18,
8541 Skødstrup.
tlf. 06 99 17 85

Adoption og Samfund

Redaktion: Nordre Ringvej 9, 8850 Bjerring-
bro.

Ansvarshavende redaktør: Gerda Skovmand
Madsen.

Indhold:

Leder.

Referater fra Paneldiskussion og
generalforsamling 12. 11. 77.

Christina, 3½ år.

Overvagt, et litteraturreferat.

Nanda, 3 år 10. mdr.

GENERALFORSAMLING

Referat af Paneldiskussionen den 12. 11. 77
på Sct. Annagades skole, Århus, ved ADOPTION
og SAMFUND'S generalforsamling.

Paneldeltagere: Læge Per Vagn-Hansen
Psykolog Ulla Teller
Cand. jur. Vita Poulsen

Forældre:
Steen Pedersen, Århus
Grethe Ebbesen, København
Poul Gudberg, Silkeborg

Bestyrelsen:
Gerda Skovmand Madsen
Douglas Henderson

ordstyrer:
Leif Ipsen

Fra forældreside blev der gjort flere forsøg på at få en begrundelse frem for den stramning i de generelle krav til godkendelse som adoptivforældre, der har fundet sted siden 1. 11. 76. Denne stramning i de generelle krav har bevirket, at en del familier er blevet frasorteret på grund af overskridelserne i alderskriterierne (38 for kvinder, 40 for mænd), manglende opfyldelse af kravet om mindst 5 års samliv, at onlige ikke længere er egnede som adoptivforældre. På grund af manglende repræsentation fra adoptionsnavn og adoptionsudvalg kom flere af spørgsmålene til at være ubesvarede. De eksperter, der deltog i panelet, kendte ikke de egentlige begrundelser for den indførte restriktion. Der blev svaret, at en begrundelse var, at adoptionsnavnet har villet ligestille adoptivforældre til danske spædbørn med forældre til børn født i udlandet. Selvom det officielt er blevet benægtet fra Justitsministeriets side, tyder visse ting dog på, at det man i virkeligheden ønsker er en begrænsning i antallet af adopterede børn. Som et af eksemplerne blev det fremhævet, at en familie uden biologiske børn højst må adoptere 2 børn - hvis den ønsker flere end to skal den kvalificere sig ekstra meget, men ingen, ej heller myndighederne, ved, hvad disse kvalifikationer skal gå ud på. Derimod må man godt have biologiske børn ved siden af de adopterede.

Den i sommer udkomne undersøgelse af Vita Pruzan: Født i udlandet - adopteret i Danmark blev omtalt flere gange.

Dette undersøgelsesarbejde er blevet bestilt af bl. a. adoptionsudvalget, men siden undersøgelsen er kommet, har man ikke hørt noget til hvilken holdning, udvalget så har indtaget til undersøgelsen og hvad konsekvenserne er blevet af denne positive undersøgelse. Der findes ikke nogen samordning imellem disse to sæt af problemer, idet undersøgelsens resultater forelå, da de nye regler blev sat i kraft og bevirkede en betydelig og for mange uforklarlig stramning i forhold til den hidtidige godkendelsesprocedure, som har fungeret tilfredsstillende. Politikerne blev opfordret til at læse undersøgelsens resultater. Ej heller fra psykologisk hold kan man fremlægge nogen forklaring på at såkaldte ældre-adoptanter skulle være mindre egnede end andre og yngre adoptanter. Som begrundelsen for en godkendelsesprocedure blev der fra lægeligt hold nævnt, at man jo udvælger forældre til børnene og ikke omvendt.

Der findes ofte også i pressen udtalelser, som er diskriminerende overfor adoptivforældre og adoptivbørn. Et sidste eksempel herpå var et udklip fra dagens presse, hvor adoptivbørn, stedbørn og andre var udsete som risikogrupper i forhold til børnemishandlingstilfælde. Sagen fra Ålborg bliver ofte draget frem og revet adoptivforældre i næsen og den har også sat sine spor i de netop gennemførte strammere godkendelseskriterier.

Lars von der Lieth fra Landsforeningen Glemte Børn præciserede, at i begrebet adoptivbørn er indbefattet flere grupper:

- 1) Adoptivbørn fra Tyskland (overvejende mulatbørn)
- 2) Adoptivbørn fra Asien (Korea, Ceylon etc)
- 3) danske adoptivbørn
- 4) Adoptivbørn i familier, hvor der har været tale om skilsmisse, skiftende samlevende m.v. altså en opbrudt kernefamiliestruktur.

Specielt i 60'erne kom der mange mulatbørn til Danmark of ofte børn, der var psykisk dårligt udrustede bl. a. p. gr. a. de store og kolde tyske børnehjem. Det er nok bl. a. de dårlige erfaringer fra den tid, der har givet anledning til de mange fordomme vedr. adoptivbørn i almindelighed.

Om specielle lægelige problemer for børnenes vedkommende blev det fremført, at de fleste børn i starten har maveforstyrrelser og er meget trætte, men at de i løbet af de kommende 2 måneder blomstrer op og bliver sunde børn. Adoptivforældre er ofte ret modløse og sårbare i forbindelse med barnets ankomst og den manglende nattesøvn i flere nætter kan godt slå forældre ud i starten.

Fra psykologisk hold blev det fremført, at man som forældre skal støtte barnet i, at det er anderledes af udseende end sine jævnaldrende kammerater og ikke bortforklare det. Det er ofte en sorg, som barnet skal igennem, over at det ikke ser ud som sine jævnaldrende.

Fra bestyrelsens side blev forældrene opfordret til at skrive om deres erfaringer til bladet, idet hovedformålet med foreningen og bladet er at oplyse om adoptioner bredt og udbrede forældrenes erfaringer til hinanden. Forbilledet for foreningens blad er det svenske "Att Adoptera".

Til sidst i debatten blev det forespurgt, om det var korrekt at adoptionsnavnet både skulle være retningsgivende m.h.t. reglerne om godkendelse og samtidig ankeinstans for de amtsslige socialcentres afgørelser. Fra juridisk side blev der svaret, at det nok er noget usædvanligt, idet retspraksis er, at den udøvende myndighed adskilles fra den dømmende. Men ombudsmanden har udtalt, at der forvaltningsretligt ikke kan klages over dette, men nok over den praksis som adoptionsnavnet udøver.

Referent: Elisabeth Pedersen.

pleanter deltager i bestyrelsesmøder både i lokalforeningerne og i hovedbestyrelsen. Fra salen forsøgte man endelig, at få en vedtagelse om, at adoptionssøgende, der har fået afslag til at adoptere, ikke bør være valgbare til bestyrelsesposter. Dette begrundet i tidligere erfaringer fra adoptionsorganisationer, hvor forskelligartede interesser har skabt splid og uro. Men det blev fastslået, at alle medlemmer af Adoption og Samfund er valgbare.

Regnskabet godkendtes. Nogle medlemmer foreslog en kontingentforhøjelse, fordi det er dyrt at starte en forening og også fordi de følte, de allerede havde fået megen valuta for pengene. Man blev dog enige om at fortsætte med et kontingent på kr. 140,- pr år og i stedet for kontingentforhøjelse at oprette en fond, hvortil medlemmer kan indbetale kr. 60,- årligt eller mere.

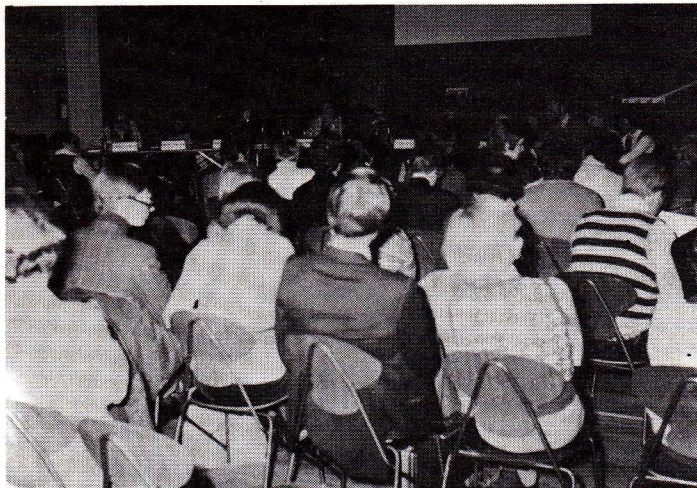
Valg. Poul Skov Kristensen og Steen Petersen opstilles.

Resultatet af valget blev:

Gerda Skovmand Madsen, genvalgt
Elisabeth Ågård Pedersen, genvalgt
Poul Skov Kristensen, nyvalgt
Steen Petersen, nyvalgt - suppl.
Asbjørn Bjerre, genvalgt - suppl.

Leif Ipsen takkede de afgåede bestyrelsesmedlemmer, Eigil Andersen og Karsten Hjelt for deres store indsats og beklagede, at de følte de måtte opføre sig, gr. a. stor arbejdsbyrde i det daglige.

Referent: Gerda Skovmand Madsen

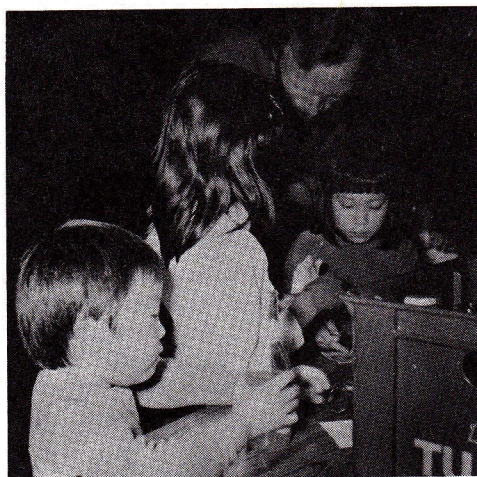
Panelet

Efter paneldiskussionen afholdtes ordinær Generalforsamling. Poul Gudberg blev valgt som dirigent.

Formanden, Leif Ipsen aflagde beretning. Forsamlingen godkendte denne.

Arbejdsprogrammet for det kommende år godkendes ligeledes, dog med den tilføjelse at 1979, Internationalt Børneår, forberedes.

Blandt de indkomne forslag var en tilføjelse til lovens § 4 stk. 5 vedr. opkrævning af kontingent. Endvidere om ønsket om at sup-

Her sælges ØL og SODAVAND

C H R I S T I N A 3½ år gl.

Hermed et par ord om, hvordan det er at adoptere et barn på 3½ år.

Det er skønt, men noget er der jo at tage hensyn til.

Da Christina kom til Danmark, knyttede hun sig til mig; hun var bange for mænd. Men heldigvis havde både vores biologiske søn på godt 6 år og min mand fået lov til at holde fri i 5 dage, så vi alle fire kunne nyde det. I dag vil hun ikke undvære sin far for guld. Vi vil anbefale andre som har mulighed for det at holde fri de første dage, så barnet fra starten ved, hvem det hører til, og hvem der hører til i det nye hjem, det er kommet til.

Vi ønskede et større barn, så børnene kunne have fornøjelse af hinanden som søskende. De er som andre søskende, de leger godt, men kan også skændes.

Vi forstår egentlig ikke, at man tøver så meget med at hjemtage et barn på 3-5 år. Her vil jeg lige indskyde: Vi ønskede et barn på 4 år, men vores socialrådgiver ville ikke anbefale os at få et barn, der var over 3 år. Men måske har vi været heldige.

Christina sov hos mig de første 2 måneder, derefter lagde vi hende i hendes egen seng inde på værelset, så lå jeg på en madras på gulvet i ca. 14 dage. Så snakkede vi med hende om, at hun skulle prøve at sove alene på værelset. Der-til sagde hun: Så bliver Christina ked af det! Hun gråd en lille smule den første aften, da hun skulle i seng. Siden har der ikke været noget.

Hun sang en masse koreanske sange, da hun kom, men efter nogle dage var det blandet med dansk. Derude havde de lært hende at gøre sig forståelig med fingertegn, så sproget ikke var noget problem. Efter 3-4 mdr. begyndte hun at sætte sætninger sammen.

Det varede 4 mdr. inden vi kunne køre en tur med hende, der varede over 1 time, så begyndte hun at snakke om flyvemaskiner. Vi tror, hun var bange for, at hun skulle forlade os igen.

Da hun skulle døbes, spurgte præsten om hun ville bæres eller stå på en stol. Hun bad om det sidste, så kunne hun rigtig stå og over-skue det hele, og hun fortalte os hurtigt, hvor farmor sad, og nævnede hvem hun ellers kendte.

Hun vil meget gerne "i byen" eller have gæster. Hun er i børnehaven 4 timer om dagen, det er hun meget glad for.

Med hensyn til maden: Vi begyndte med at give hende den mad, de fra adoptionskontoret anbefalede os, men efter en uge spiste hun den mad, vi andre spiste. Hun er meget glad for mad, er

Litteraturreferat.

Mortality in Extremely Overweight Young Men. Thorkild I. A. Sørensen & Stig Sonne-Holm. Journal of Chronical Diseases 30 : 359-367, 1977.

Det er velkendt, at man herhjemme afslår adoptionsbevilling ved ekstrem overvægt. Den grønne adoptionsbetænkning III har på basis af en engelsk og en amerikansk livsforsikringsundersøgelse sat grænsen ved 60 % overvægt, som i de pågældende undersøgelser har haft en dødelighed på godt det dobbelte af det forventede.

Der foreligger nu en dansk undersøgelse af dødeligheden blandt overvægtige ved sessioner i København og et omegnsdistrikt for perioden 1943-73 opgjort ved lægerne Thorkild I. A. Sørensen og Stig Sonne-Holm som led i "The Danish Obesity Project".

Ialt var 1320 mænd mere end 45 % overvægtige og af dem døde i opgørelsesperioden 19 mod forventet knap 12. Sagt på en anden måde døde blandt de overvægtige 1,96 mod forventet 1,23 per 1000 menneske-år. Eller sagt på endnu en anden måde dødeligheden var 160 % af det normale. I opgørelsesperioden steg hyppigheden af fedme ved sessionerne kraftigt samtidig med at undersøgelsen kunne påvise en sikker faldende tendens for dødeligheden blandt de overvægtige.

Referat af Troels Kardel, dr. med.

Næsten af den opfattelse, at der ikke må stå noget på bordet, når vi er færdigmed at spise. Hun kan lide al slags mad, vi må nogen gange være lidt hårde ved hende og sige, at nu kan det ikke nytte at spise mere. Det er ikke for at være hård ved hende, men for at undgå, at vi senere skal have hende på slankekur.

Vi skal passe lidt på, at hun ikke ser TV-avis, hvis der bliver vist noget med soldater og kampvogne, så begynder hun at snakke om krig. Da hun havde været her et par måneder, kom hun og sagde, at hun var bange. Da jeg spurgte om, hvad hun var bange for, sagde hun : Bøsser, vinduerne. Vi forklarede hende, at her i Danmark var der kun legetøjsbøsser. Nu snakker hun ikke mere om det.

Alt dette lyder måske som problemer, det er det slet ikke, kun småting, som man klarer hen ad vejen.

Christinas mor

N A N D A 3 år 10 mdr.

Ankomst 28. 2. 73.

Den dag i lufthavnen kom efter mange dage, hvor alle oplevelser var fortattede, et opgør med en tilværelse, der fra denne dag var slut.

Selve rejsen til København var mærkelig. Jeg mødte ustandselig mennesker, jeg kendte, og som jeg under normale omstændigheder ville have hilst på, men i dag undgik jeg dem. Jeg ville ikke til at forklare, at jeg var på vej til København efter et barn.

Det var en blandet oplevelse at gå gennem lufthavnen og ud til maskinen. Jeg kunne næppe tro, det var mig, der stod for tur, og jeg forsøgte at koncentrere mig om de andre, der også skulle hente et barn.

Jeg tror aldrig jeg har været så bange i mit liv. Det var så afgørende. Ville vi komme til at bryde os om hinanden? Ville den tilværelse overhovedet være noget for mig? Og for hende? Det var næsten med lettelse jeg hørte, at hun muligvis ikke var med det første fly fra Frankfurt, men måske kom 40 minutter senere. Jeg sagde: Åh, lad det vente 40 minutter mere. Men de øvrige ventende sagde straks: Det må ikke vente et minut mere!

Og så kom børnene. De spæde, 3 ialt, blev båret ud, og jeg engagerede mig straks i en forbytning af en dreng og en pige, men måtte opgive - for der kom hun langsomt gående med en stewardesse i hånden med et roligt udtryk i ansigtet som verdensdamen, der venter bekendte hver gang hun stiger ud af en flyvemaskine. Hun var iført en petroleumsfarvet ulden trøje, røde lange bukser og den hvide undertrøje hang udenpå. Håret var kortklippet og krøllede i panden, ansigtet gyldentbrunt, roligt med de rolige, kønne, mørke øjne. Da jeg satte mig på hug foran hende, hoppede hun straks op i armene på mig og tog mig fast om skuldrene, men hun så ikke på mig. Men så skulle jeg jo som alle andre have et billede af hende, og jeg satte hende fra mig, selv om det ikke passede hende. Jeg havde endda fået at vide, at hun havde været meget ulykkelig over at skulle skilles fra stewardessen i lufthavnen i Frankfurt. Selvfølgelig kom billedet ikke til at du, og et evigt minde fik jeg sandt fra en af fædrene til et af spædbørnene: Nanda alene i sofaen og mig selv siddende fumlende med fotografiapparatet foran hende. Jeg havde sådan indstillet mig på, hvad der skulle ske, men mest udfra mig selv. IKKE udfra barnet.

Jeg tog hende derpå på armen og bar hende ud. Hun så ikke på mig, men smilede forsigtigt et par gange, mens hun så ud af vinduet: Carlie, sagde hun (lille bil). Vi kom da endelig ud af systemet. Jeg kunne ikke finde ud af papirerne og en behjertet person ordnede dem for mig. Nanda var i Danmark.

Udenfor ventede Nandas nye moster og hendes 9 mdr. ældre fætter. De kom løbende, da de så os. Vi knuste en tåre sammen. Mine egne følelser var en blanding af det ansvar, der nu hvilede på mig, og en uendelig lykke. Jeg kunne have hoppet og sprunget af glæde over, at den dejlige unge var min.

Da vi nåede over i Indenrigsgården gav vi Nanda noget pæremos. Hun holdt godt fast i min frakke, og veg ikke fra mig. Dog begyndte hun at kaste med den kludedukke, jeg havde givet hende. Først lige ned foran min fod, og forsigtigt uden at slippe mig fik hun fat i den, derpå lidt længere væk og efterhånden fløj dukken hen over hovedet på travle flypassagerer, der gik og kom, mens fætter Jakob og hun løb om kap efter dukken. Efter hver fangst kom hun tilbage til mig og kravlede op på skødet, og så begyndte hun forfra.

Hun vinkede glad farvel til sin fætter og moster, og i flyet fra København legede hun tit-tit og borte med de andre passagerer.

Velankommen til sit nye hjem fik hun mad, et bad og nyt nattøj og så blev hun lagt i seng. Hun lå og kiggede lidt med store øjne og faldt så i søvn, vist ikke helt tryk, men tratheden overvældede hende.

Næste morgen fik hun tvebakker, som hun spiste i et væk. Op ad dagen skulle hun have en i hver hånd, og de skulle være lige store.

Det første vi gjorde var at købe nye sko. Hun satte straks sine indiske sko hen i udsalgskassen i skotøjshandelen. Orden må der være. Og da vi derfra gik til lægen, tog hun selv de nye sko af og stillede hen i en krog i undersøgelsesværelset.

Legemligt var hun rask, hun havde en lidt stor mave, men der var intet særligt. En fodvorte fik vi hurtigt has på. Og lusene fik vi stor fornøjelse af nogle måneder senere. Men det kan man da overleve!

Da vi kom hjem fra lægebesøget begyndte hun at løbe fra mig. Det gjorde ikke så meget, at hun løb ud i haven og over i pløjejorden, men det var straks værre, da hun løb ud på vejen. Mine reflekser som mor var endnu ikke

i orden. Jeg skulle lige hente en pung i bilen og så satte hun ud på vejen. Bilen, der kom på den modsatte side, nåede at bremse op, og et held var det, at der ingen trafik var på vor side. Jeg blev rædselsslagen ved tanken om ulykken, der kunne være sket, men også fordi det så klart gik op for mig, at hun endnu ikke var mit barn. Min reaktion gjaldt samfundet, dem jeg følte, jeg stod til ansvar overfor. Det var endnu ikke mig selv personligt, der ville blive noget berøvet. Og den følelse var forskrækkelig. Fra det øjeblik begyndte kampen med følelserne for mit barn. Og intet er vel så kompliceret som vore følelser for andre mennesker, men vi har en indgroet fornemmelse af, at man skal elske sit barn fra man ser det første gang. Og der er så mange ting, der både tiltaler og frastøder een.

F. eks. det konstante smil.

Nanda var smuk og især hendes smil betog alle. Jeg følte noget tomt ved det. Det var ikke ægte. Det forvirrede mig. Det smigrede min forfængelighed at have et barn, der var så smukt og indtagende, at næsten alle standede op og sagde: Det er det yndigste barn, jeg nogensinde har set. Eller: Hun ser ud som var hun skrevet hjem efter katalog! Men smilet var ikke ægte. Det forsvandt efter en rum tid.

I dag ved jeg, at børn, der kommer fra et børnehjem i et andet land og har levet en tilværelse blandt børn, har lært at indordne sig under den hakkeorden, der findes. Et særligt kønt barn eller et barn med en særlig egenskab kan lære at udnytte denne, således at det kan få et ekstra klap eller karteegn evt. en godbid fra en af de voksne, som det iøvrigt har så lidt kontakt med. Men det siger også en hel del om det barn, der ikke er i besiddelse af sådanne egenskaber. Overlever det overhovedet har det i høj grad fået sin selvrespekt sat på prøve og det er nu adoptivforældrenes opgave at give det selvrespekten tilbage.

Da smilet forsvandt efter ca. 2 mdr. måtte jeg til at ransage mig selv: Hvad forkert gjorde jeg nu? Alligevel havde jeg en fornemmelse af, at jeg var ved at finde ind til mit eget barn, hun var ved at føle sig tryk og turde vise sig, således som hun var.

I løbet af de første par dage modtog vi mange gæster og især gaver. Hver gang dørklokken gik, var der en gave. Nanda pakke og med fryd og sørgede hver gang for at pakke gaven fint ind igen og lægge den på sit værel-

se. Så syntes den nærmeste nabo at det var passende, at hun besøgte dem og så deres store piges legesager. Det gik da også meget fint indtil vi skulle hjem. Nanda pakke legesagerne sammen og var rede til at gå hjem med det hele. Men det var jo ikke meningen. Vi forsøgte at forklare hende tingenes sammenhæng. Men Nanda, der allerede ved flere lejligheder havde vist, at hun havde en stærk vilje og vidste at gennemføre den, nægtede at forstå. Vi voksne var enige om, at tingene skulle blive, hvor de hørte til, og at Nanda måtte lære dette også, hvor svært det end var for os alle. Jeg løftede hende til slut op og bar hende skrigende hjem. Jeg forsøgte at trøste med alle de midler, jeg vidste plejede at virke, mad, bad o.s.v. Maden spyttede hun ud. Da hun sad i badekarret røg legeting, vaskeklude m.m. lige i hovedet på mig, blot jeg viste mig. Jeg nænede dog ikke at gå fra hende, da jeg var bange for at gøre hende endnu mere angstelig end hun måske var og blev, selv om konsekvensen var at også jeg blev våd fra yderst til inderst. Men selv en engel mister jo sin tålmodighed, jeg tog hende op og tørrede hende, forsøgte at berolige, men intet hjalp, tændte for radioen for at prøve at overdøve hende, viste hende sig selv i spejlet, men jeg var en udmattelse nær og fortvivlet var jeg efterhånden også. Så greb jeg til den sidste udvej, med klar hjerne, gav jeg hende et klask bagi, der ikke "slog igennem", derpå gav jeg hende to til, der var hårde. Hun holdt øjeblikkelig op med at græde, så forbavset på mig, puttede sig så ind til mig og lod sig trøste. To gange senere oplevede jeg lignende situationer. Det er nok ikke sket senere, vi skændes nok og kan også blive meget vrede på hinanden, men det er en mere almindelig mor/barn situation og ligner mere det man almindeligvis oplever i det daglige. Den første begivenhed var skelsættende for mig og efterlod et ar i min sjæl, tror jeg nærmest, det står så klart i erindringen som første gang jeg bulede min nye bil, noget var ødelagt, som skulle have været helt.

Nanda sov godt i sin seng. Jeg læste og hyggede for hende ved sengetid og blev hos hende til hun faldt i søvn, en skik der fortsat eksisterer, til glæde og undertiden også stor ærgrelse. Hun sov roligt og trygt, meget afslappet, som et spædbarn med armene op over hovedet. Tre gange havde hun mareridt og huset genlød af hendes skrig. Alle gange vækkede jeg hende, og hun faldt straks efter trygt i søvn igen. Min bibel i den tid var Jan de Hartog's The children og jeg slog op under "Nightmares" og konstaterede beroliget, at det skulle være et tegn på tilpasning. Når hun undertiden omend sjældent vågnede om natten tog jeg hende ind i min egen seng og

Jeg bemærkede da, at hun var meget bange for kropslig berøring. Rørte jeg det mindste ved hende, lå hun stiv som en pind. Dette fortog sig efter en periode, hvor hun så sov med sine arme fastlåst om min hals.

Jeg må nok berette, at der kun blev til fire dages orlov for mig, og det var naturligvis helt forkert. Men det jeg kunne holde orlov for, havde jeg købt hus for, og hvad er vigtigst. Der er jo her som altid tale om et valg. Nanda kom i en meget kærlig dagpleje på højskolen, hvor jeg arbejder. Vi sås tit, hun vidste, hvor jeg arbejdede. Men naturligvis reagerede hun derpå. Først ved at græde ulykkeligt ved afskeden og med overstrømmende glæde ved gensynet. Men efter nogle dage tror jeg nok, hun syntes, hun havde det godt nok, og hun nægtede at gå med mig hjem. Det er meget forståeligt, men det var svært for mig og kimen til en ret så voldsom jalousi blev vakt i mig.

Da de første tre måneder var gået kom min gode, lange sommerferie fra ult. maj til september. Vi skulle tilbringe tiden herhjemme sammen. Og så skete der noget. Regressionen, som det hedder med et fint ord, indfandt sig. Jeg havde i starten været forberedt på det og havde narresut og sutteflaske parat, men det havde da ingen interesse. Det fik det til gengæld nu. Hun lå i arm, time efter time, suttende på sin sutteflaske. Mælk tålte hun ikke før efter mere end tre års ophold her i landet. Hun fik juice af forskellig art. Hun drak af sutteflaske dag og nat og meget. Hun havde altid været tør, men nu begyndte hun også at gøre sig våd om natten, og det har holdt sig til hun var godt og vel 7 år gammel. Fra mit arbejde på en børnepsykiatrisk afdeling vidste jeg, at det var en naturlig reaktion, som jeg hverken afviste eller blev forskrækket over. Tværtimod sagde jeg til mig selv, at eftersom Nanda skulle blive hos mig, var det et sundt og rigtigt tegn, og det faldt sålan set også sammen med mine egne behov. På et tidspunkt blev de våde senge mig dog lidt for meget, og jeg købte en pose engangsbleer. Og aldrig har vi da vist oplevet større lykke, Nanda nød dem. Hele regressionsfasen varede mere end 1 år. En dag ville hun ikke have sutteflasken mere, men efter fjorten dage forlangte hun den igen. Men da var der sket noget. Hun kunne ikke længere sutte sovende! Synkereflexen i den liggende stilling var væk. Så blev det narresut og den døjede vi med til skolegangens start, tror jeg næsten.

I slutningen af regressionsperioden fandt hun iøvrigt på, at hun ville være en baby, der lå i min mave. Hun kravlede ind under mine kjoler, busseronner eller hvad jeg nu havde på. Jeg

måtte bære rundt på hende og når jeg tog hende ud skulle jeg juble over det dejlige barn jeg fået, en pige med sort hår, lige som jeg havde ønsket mig. Hun gik derefter rundt med bredsporet gang og jublede over alt det jeg forberedt til hendes fødsel, værelse, legetøj, o.s.v.

Jeg oplevede det som faser, der knyttede os nært sammen.

Nanda er nu en stor skolepige, der klarer sig som børn flest. Måske skulle jeg have tænkt mere over den lange regressionsfase og ladet hende vente 1 år med at begynde i skolen. I hvert fald har det været lidt svært for hende at klare sig socialt i skolen. Skolemæssigt har hun vist ikke synderlige problemer. Hun er stadig et legebarn og meget fantasifuld.

I sommeren 76 fik hun en lillesøster. Hendes jalousi har været voldsom, det er først nu, hvor de virkelig kan lege sammen, at hun værdsætter ikke at være enebarn mere. Lillesøsteren begyndte en regressionsperiode i forbindelse med efterårsferien, men den løb ud i sandet. Tidspunktet faldt sammen med Nandas regressionsperiode, men det har nok ikke noget med længden af barnets ophold at gøre, snarere med den tid man har til at tage sig af barnet mens det er i den regressionsfase. Der er jo iøvrigt også det mærkelige ved regressionen, at barnet det ene øjeblik er som et 3 mdr.s barn og næste øjeblik leger som en 4 eller 5-årig. Barnets reaktion overfor en selv er også det ene øjeblik spædbarnets, det næste øjeblik den store, kritiske piges. Jeg synes, regressionsfasen har været meget dejlig at opleve, men også kravende, men jeg tror, den har en værdifuld funktion. Jeg ved fra erfaringer i Sverige med adoptivbørn, vil man der tilråde forældrene at lade de større adoptivbørn regrediere. Jeg tror, man når at genopbygge, det, der evt. ikke er lykkedes i barnets første levemåned, og dertil kommer at tilknytningen til de nye forældre bliver tættere.

2. Januar 1978.

Gerda Skovmand Madsen

FAMILIE- og ADOPTIONSKURSUS

9. 7. 78 - 15. 7. 78

N Ø R G A A R D S H Ø J S K O L E

8850 Bjerringbro

Program kan rekvireres. tlf. 06 68 23 00